N°. 52. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 26 JULIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ **60**, Ned. Cour.

De Tweede Kamer en de Dagbladen.

De Tweede Kamer heeft jl. Zaturdag, in comité-generaal, hare eigene begrooting over het jaar 1854 behandeld *).

Bij die gelegenheid werd eene beslissing genomen, die geacht moet worden een droevig voorteeken te zijn, van hetgeen »de tegenovergestelde rigting« welligt wenscht te maken van het door de Grondwet gehuldigde stelsel van openbaarheid.

Wij achten het onzen pligt, de algemeene aandacht op deze beslissing te vestigen; want zij schijnt ons toe, van de Tweede Kamer te zijn eene »eerste schrede« op de baan van inkrimping der openbaarheid, gelijk de *Amsterdamsche Courant* aankondigde, dat de wet op de kerkgenootschappen voor het Ministerie was eene »eerste schrede« op de baan van »vaste regeling der verhouding tusschen Kerk en Staat.«

Sedert vele jaren hebben de beide Kamers der Staten-Generaal [de Tweede Kamer in den ruimsten zin], ten dienste van elk dagblad, dat daarop prijs stelde, afgestaan een exemplaar van de gedrukte stukken. Daarentegen gaf dan zoodanig dagblad een exemplaar zijner courant aan de Kamer, waardoor de leden op die wijs dagelijks in staat gesteld waren, de meeste, bijkans alle Nederlandsche Couranten te lezen. Dit gebruik strekte zich zelfs wel uit tot buitenlandsche Couranten; want de *Indépendance Belge* o. a. stond, een tijd lang, aan de Kamer een exemplaar af, waartegen zijn correspondent in de residentie een exemplaar der gedrukte stukken ontving.

De Nederlandsche Kamers maakten hierop geene uitzondering; integendeel. Er is geen constitutioneel land, waar niet dat zelfde gebruik, als een regt van de dagbladen, wordt gehuldigd en gehandhaafd. En inderdaad bevoorregt men de *dagbladen* niet. Deze offeren slechts een exemplaar hunner Courant op, om aan de Natie des te spoediger te kunnen mededeelen, wat hare Vertegenwoordigers hebben verrigt.

De Tweede Kamer heeft echter Zaturdag jl. in comité-generaal beslist:

»*dat na September geene couranten meer door haar zullen worden aangenomen, en dat dus geen der dagbladen na dien tijd een exemplaar der gedrukte stukken zal kunnen erlangen.*«

Deze beslissing, naar wij vernemen, met eene uiterst geringe meerderheid genomen, berustte onder anderen op overwegingen, als de volgende:

dat de Kamer niet behoorde mede te werken tot de thans zóó groote zucht, om hetgeen zij deed, zoo spoedig mogelijk ter algemeene kennisse te brengen;

dat, bijaldien men aan de kennisneming van hetgeen de Kamer verrigtte, zoo hoog gewigt hechtte, men kon komen *hooren*: de zittingen waren toch openbaar?;

dat men niet besefte de noodzakelijkheid, die er voor de Kamer in gelegen was, om juist zoo vele couranten ter lezing te hebben;

en eindelijk, dat de dagbladen voor weinig gelds [ƒ 15, meenen wij], zich ter Landsdrukkerij zoodanig exemplaar konden aanschaffen.

Wij onthouden ons van elke critiek over zoodanige redeneringen. Zij geven zoo sterk een innerlijken afkeer te kennen tegen het wettig erkende stelsel van openbaarheid, en zoo sterk eene minachting voor de organen der openbare meening, dat wij, beiden door toelichting, niet sterker zouden kunnen in het licht stellen. Deze redeneringen bewijzen maar al te zeer, dat, indien men ook nu nog schroomen mogt de hand der »tegenovergestelde rigting« aan de kostbaarste bepalingen der Grondwet zelve te slaan, de kleine meerderheid der Kamer niet terugdeinst voor het bezigen van elk middel, dat zou kunnen strekken, om dan toch nu reeds de ontwikkeling der, in de Grondwet gehuldigde echt constitutionnele beginselen, zoo veel mogelijk te beteugelen en tegen te gaan.

Waarheid is het, dat ieder, voor eene betrekkelijk geringe som, jaarlijks ter Landsdrukkerij kan bestellen een exemplaar van de gedrukte stukken; maar, wanneer de dagbladen van dat middel gebruik moeten maken, het publiek zal er schade door lijden; daar dan de openbaarmaking van het verhandelde in de afdeelingen na opmaking der verslagen en van de voorgestelde wets-ontwerpen, groote vertraging zal ondergaan. Dit nadeel zal des te grooter zijn, nu de tegenwoordige Kamer de haar aangeboden wets-ontwerpen, als het ware met den storm-pas aanneemt, zoodat nu reeds de wetten zijn aangenomen, alvorens het land eigenlijk weet, dat daarover verslagen zijn uitgebragt.

Het onthouden van een exemplaar der gedrukte stukken aan de dagbladen, is dus niet alleen terugneming, als het ware, van een éénmaal gegeven regt voor de zoodanigen, die sedert vele jaren in het genot daarvan zijn gesteld; maar het is ook een middel, dat gebezigd wordt, om aan de Natie de *tijdige* kennisneming te onthouden van hetgeen zij het regt heeft te weten, vóór dat de beslissing valt.

Wij weten wel, dat de dagbladen, soms verpligt grooter moeijelijkheden te boven te komen, ook *na* September wel in de gelegenheid gesteld zullen worden, om — tegen den zin van de kleine meerderheid der Tweede Kamer — de *Natie* ten spoedigste mede te deelen wat zij het regt heeft onmiddellijk te vernemen.

Maar wij vragen:

Welken indruk moet zoodanig besluit, met het oog op de *bedoeling*, maken op de Natie, en bovenal op die kiezers, die naar de Tweede Kamer vertegenwoordigers zonden onder de leus van het Ministerie: »*mildere* toepassing der Grondwet?«

Zullen de Nederlandsche dagbladen, zonder eenig protest hoegenaamd, deze beslissing in uitvoering laten komen?

Behooren zij niet, reeds »bij de eerste schrede,« op te komen tegen al wat, zelfs in de verte, aan het stelsel van openbaarheid nadeel kan toebrengen?

Wij wachten het antwoord der periodieke drukpers af.

*) Al wat in comité-generaal behandeld wordt, is alleen dán geheim, wanneer de geheimhouding is opgelegd. [Zie art. 105 van 't Reglement van Orde.]

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* veroorlooft zich weder eens te redeneren. De *Bode* verdedigt *de wet tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.*

Wij bewonderen den moed niet van den *Nieuwsbode*, om die wet te verdedigen; maar de onbeschaamdheid, waarmeê dit Blad zijne lezers durft om den tuin leiden;

Men oordeele:

»Zoo veel wij ons herinneren is het wets-ontwerp *in zijne deelen, in zijne economie, in zijn beginsel en toepassing, in zijn verband tot zekere bepalingen der Grondwet*, waaraan het zich onmiddellijk hecht, NERGENS BEOORDEELD.«

Leest de redactie van den *Nieuwsbode* welligt alléén het *Zondagsblad* en de *Opregte Haarlemmer?*

De vraag of het ontwerp in overeenstemming is met hetgeen de Grondwet op het stuk der godsdienst bepaalt, wordt aldus beantwoord:

»Ons is niet anders gebleken, *en elk onbevangen helder hoofd*, zal, bij eigen onderzoek, *tot dezelfde slotsom komen.*«

Alzoo, die tot eene *andere* slotsom komt, heeft *geen onbevangen*, *geen helder hoofd.*

Wij wisten niet, dat de redacteurs van den *Nieuwsbode* aanspraak maakten, op het uitsluitend bezit van *onbevangen heldere hoofden* in geheel Nederland.

Wat moet het toch pleisierig zijn, als men zich zelf wijs maakt *iets* te beteekenen!

Het overige van het artikel gelijkt op het aangehaalde. Wij doen het cadeau aan de lezers van den *Nieuwsbode.*

De *Nederlander* van heden zegt, dat, om de wet op de kerkgenootschappen, voor zijne »vrienden« aannemelijk te maken, »*weglating* of *verandering* van elk artikel onmisbaar is,« waarin »*tegen de bedoeling van het Gouvernement*, en grootendeels welligt door onjuistheid van redactie, de vrijheid en zelfstandigheid van alle kerkgenootschappen bedreigd wordt.«

»Vooral,« zegt de *Nederlander*, »bedoelen wij artt. 1, 6 *en* 8.«

Tot dus ver was aangedrongen op de weglating van artt. 1 en 6.

Nu ook art. 8?

Zou welligt de commissie van rapporteurs bereids genaderd zijn tot art. 8 en de »vrienden« van *de Nederlander* zijn overtuigd geworden, dat ook art. 8 niet houdbaar is?

Niet onaardig is het tevens, hoe *de Nederlander* dagelijks de wet tracht te zuiveren van hetgeen er in is »*tegen de bedoeling van het Gouvernement.*«

»Ik verklaar« — zegt VAN HALL: »dat wit *zwart* is.« — »Neen« — zegt *de Nederlander* — »dat staat *wel* geschreven; maar ik verklaar van mijne zijde, dat gij het geschreven hebt *tegen uwe bedoeling.*«

Zonderlinge manier, om het wetgevend talent van het Ministerie te releveren, en »het Ministerie te ondersteunen.«

De Regering spreekt: *de Nederlander* alléén weet te vertellen, wat de Regering gezegd heeft *met* of *tegen* hare bedoeling. Behoort dat ook tot de »eigenaardigheden« der anti-revolutionnairen?

De *Nederlander* geeft »ook ter kenschetsing van onze wederpartij«, in zijn N°. van heden een gedeelte terug van de redevoering des heeren GROEN, in Maart 1852 uitgesproken, en door ons medegedeeld als een bewijs, dat *de Nederlander* het regt niet heeft *de Tijd* te gispen, als deze met ongehoorzaamheid aan eene wet, *strijdig met de conscientie*, heeft gedreigd.

Mogen wij *de Nederlander* vragen, waarom ook het *laatste* gedeelte dier redevoering niet is overgenomen?

Immers ook daar hebben wij zinsneden met »cursieve« en »kapitale« letters doen drukken, om het bewijs te leveren dat, gelijk de Heer Groen verklaarde, *het regt tot verzet* door *alle* christelijke gezindheden erkend wordt?

Maar ook het overgenomen *eerste* gedeelte drukt, »ter kenschetsing van *onze* wederpartij« het zegel volkomen op ons vroeger gezegde: »De anti-revolutionnaire partij laakt, gewoonlijk, in een ander wat zij zelve niet schroomt te doen, *als haar belang dit meêbrengt.*«

Het »*fragment* n°. 8« van de Gedenkschriften van den Graaf VAN DER DUIJN VAN MAASDAM, den hersteller van het Huis van Oranje, is, in deze oogenblikken, der overweging dubbel waardig. In 1825, door den Heer VAN DER DUIJN geschreven, tijdens de oprigting van het *collegium philosophicum* te Leuven, is het ook nu — gelooven wij — lezenswaardig. Veel wat daarin, als voor het tegenwoordig oogenblik geschreven, voorkomt.

»Waarom toch die groote vrees voor Rome, voor zijne geestelijkheid, voor zijne staatkunde en eerzucht? Ja voorheen, toen het tijdelijk en geestelijk gezag, in de pausen en in het absolute koningschap vereenigd, of liever vereenzelvigd, het volk beheerschte, door elkander onderling de behulpzame hand te bieden; toen de geestelijkheid, rijk en magtig als zij was, ook hare plaats innam in de wettelijke regeling der kabinetten, en zich geroepen vond in de staatkunde tusschen beide te treden; ja, toen mogt men bevreesd zijn voor haren al te grooten invloed en beducht zijn voor hare magt. Maar thans, nu wij in het bezit zijn van ons grondwettelijk regt, en bij onze hedendaagsche begrippen, welken invloed kan diezelfde geestelijkheid nu nog verkrijgen, en wien kan zij schaden? Neen, in haar staatkundig belang, en in het belang der godsdienst en der zeden, kan de kerk van Rome niets beter, noch iets geschikter doen, dan zich aan het hoofd der hedendaagsche beschaving te plaatsen; en zulks ware zeer wenschelijk in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, onder de beroering, welke de maatschappij ondergaat ter voorbereiding van eene nieuwe orde van zaken.

»Maar indien de Kerk van *Rome* afstand moest doen van de

overdreven aanmatigingen van vroegere eeuwen en er naar moet haken te overtuigen en niet te regeren, naar vrijheid moet streven in Kerk en Staat, dan moeten ook de Protestanten van hunnen kant de ware godsdienstige verdraagzaamheid eerbiedigen, en vooral geen pogingen aanwenden om onder voorwendsel van de Katholieken te willen verlichten, zich in hun regt van godsdienstige vrijheid te mengen. De regering van *Nederland* beproeft zulks op dit oogenblik. Niet alleen is deze handelwijze op zich zelve onregtvaardig en berispelijk, maar ook zeer onstaatkundig, omdat zij een geheel andere uitwerking zal hebben, dan men zich voorstelt. Door niets wordt eene leer meer versterkt en bevestigd, dan door vervolging; zij is en zal altijd een verkeerd middel blijven, zelfs dan ook wanneer het doel heilzaam mogt wezen. Wanneer de Protestanten en de wijsgeeren van onze dagen dergelijken maatregel inroepen, dan volgen zij het treurige voorbeeld van de eerste hervormers in de XVIde eeuw, die door barbaarsche en slecht berekende geweldddadigheden, een gevolg van den toenmaligen tijd en der toenmalige zeden, lang de trapsgewijze hervorming tegenhielden, welke door beschaving en toenemende verlichting van lieverlede in de christelijke kerk begon te ontkiemen; welke hervorming, indien zij in hare wording traag was, desniettemin even volledig en welligt nog meer volkomen en algemeen zou geweest zijn.»

De Gelderlander, *Nieuwe Nijmeegsche Courant*, zendt ons een exemplaar toe van haar n°. van gister. Daar wordt, op vrij bitteren toon, ons gevoelen gegispt, dat het wenschelijk ware, om het tweede gedeelte der nota van 27 Junij jl. niet te bediscussiëren.

Het minst van al hadden we gedacht, dat het mogelijk ware, uit deze onze meening de gevolgtrekking op te maken, dat we waren geworden: „crijpto-ministriëel.”

De Gelderlander, die ons antwoord aan *de Tijd* zal gelezen hebben, en bovenal onze artikelen over de nota's, maakt gewis nu geene zwarigheid, zijne velerlei beschuldiging in te trekken. Het bewijs daarvan wenschen wij, voor *de Gelderlander* zelf, in zijn eerstvolgend nummer aan te treffen.

Buitenland.

FRANKRIJK.

De woelingen der geheime genootschappen vestigen weder meer dan ooit de aandacht der regering. De aard zelve hunner inrigting maakt de beteugeling echter hoogst moeijelijk. Intusschen hebben in verscheiden departementen inhechtenisnemingen plaats gehad.

De beschuldigden in de zaak van de „revolutionnaire gemeente” [zie ons vorig n°.] zijn meest alle veroordeeld; de voornaamste, als Caussidière, Boichot, enz., bij verstek, tot 10 jaren gevangenisstraf en 6000 franken boete.

Den 24 heeft de zaak der correspondenten van de buitenlandsche dagbladen voor het hof van cassatie gediend. Na de krachtige verdediging van de advocaten J. Favre en Reverchon, heeft het hof het vonnis *vernietigd*, op grond, „dat alleen de regter van instructie bevoegd is tot het openbreken van brieven aan de postkantoren”. Vermits hier dus het geheim der brieven door onbevoegden geschonden was, werden de uitgesproken veroordeelingen gecasseerd.

Deze uitspraak van het hof van cassatie zal gewis in geheel Frankrijk een diepen indruk maken.

— De reis van den keizer en de keizerin is onbepaald uitgesteld.

— Bij een keizerlijk decreet zijn de bepalingen op den invoer van, uit de bezittingen van Groot-Brittanje in Europa aangevoerd, graan en meel, vastgesteld bij art. 3 der ordonnantie van 8 Febr. 1826, voorloopig buiten werking gesteld.

DUITSCHLAND.

Men meldt van den Rijn, 20 Julij: Onder de menigvuldige bemoeijingen welke de Rijn-stoomboot-maatschappijen in het werk stellen om de reizigers door snelvarende en sierlijke vaartuigen te voldoen, hebben wij met genoegen bespeurd, dat ook de Nederlandsche stoomboot-maatschappij, welke reeds in de jongste jaren hare booten zoo zeer vermeerderd en verbeterd heeft, wederom eene nieuwe, op hare inrigting te Fijenoord gebouwde stoomboot op den Rijn heeft gebragt, welke wij gelegenheid hadden op haren proeftogt te zien. Dit schip, een der grootste die den stroom bevaren, munt uit door zijnen trotschen bouw, alsook door de smaakvolle en gemakkelijke inrigting der kajuiten; het heeft, even als de meeste Nederlandsche stoombooten, op het dek een ruim glazen salon; door de afgelegde proefvaart van Rotterdam naar Coblentz bewees dit vaartuig in snelheid met de beste Rijnbooten te kunnen wedijveren. Met regt voert het den naam van *Stolzenfels*. Het publiek is allen dank verschuldigd aan de Nederlandsche stoomboot-maatschappij.

DENEMARKEN.

De zitting van den Volksraad is den 19den gesloten, na aanbieding van eene voordragt tot herziening van de Staatsregeling, welke in de volgende zitting zal overwogen worden.

ZWEDEN.

De Rijksdag is tegen den 15 November bijeengeroepen.

ITALIE.

De Paus is sedert eenigen tijd lijdende aan eene borstongesteldheid; hij is volgens de jongste berigten eenigzins aan de betere hand.

De benoeming van den eerw. heer Beckx tot generaal der Jezuiten, is door den Paus bekrachtigd.

RUSLAND.

Volgens berigten uit St. Petersburg van 15 dezer, had de Russische Oostzeevloot, bestaande uit 37 zeilen, dien dag de reede van Kroonstadt verlaten, om, naar het heette, in den Finschen zeeboezem een oefeningstogt te doen.

TURKIJE.

De dobberingen in de Oostersche zaken houden nog steeds aan. Gister vertoonden zij zich in een vredelievend daglicht, heden doen zij zich weder oorlogzuchtiger voor, hoe zal het morgen zijn?

Er hebben den 23 weder ongunstige geruchten te Parijs geloopen: men verhaalde onder anderen dat verscheiden schepen van de vereenigde vloten, ten gevolge van een opstand te Konstantinopel, op des Sultans opeisching, de Dardanellen zouden zijn doorgestevend. Dit zou den 8 gebeurd zijn: nu heeft men van elders berigten uit de Turksche hoofdstad van den 11, die niet in het minste van dit feit gewag maken.

Dan waren er geruchten in omloop, dat de keizer van Rusland op minder vredelievende wijs de jongste circulaire van de Fransche regering beantwoord had. Men weet deswege niets met zekerheid; doch merkt op, dat het half officiële blad *le Pays* weder krachtiger toon tegen Rusland aanslaat.

Uit Engeland heeft men ook weder een incident nopens de Oostersche zaken te vermelden. De heer Layard heeft in het Lagerhuis nogmaals op inlichtingen deswege aangedrongen, en zich daarbij vrij hevig tegen Rusland uitgelaten. Dat land had door zijne verklaringen en gedragingen niet alleen Turkije, maar zelfs Engeland gekrenkt, o. a. in stukken, die voorbeeldeloos in de diplomatie waren. Het was tijd dat Engeland wist waaraan het zich te houden hadde. Elk' oogenblik dralens was winst voor Rusland. Dit had de Vorstendommen, de sleutels van den Donau bemagtigd, zich aldaar het burgerlijk gezag grootelijks aangematigd, eene geduchte krijgsstelling ingenomen; het heeft eenen kruistogt tegen de „ongeloovigen” gepredikt, waarvan de gevolgen niet te berekenen waren. Het Parlement had regt te weten of tegen het onwettig gedrag van Rusland geprotesteerd was, hoe de eer en waardigheid van Groot-Brittanje was opgehouden.

Lord J. Russell heeft de vroegere verklaringen herhaald. Het ministerie wilde, eenstemmig hierin met de Fransche regering, alle middelen tot behoud des vredes uitputten, alvorens het op zich zou durven nemen, maatregelen van geweldoefening te bezigen. Een ministerie, dat anders handelde, zou eene zware verantwoordelijkheid jegens het land en de wereld op zich laden. Niettemin had het de noodige verklaringen aan Rusland doen toekomen tot handhaving van 's lands eer en waardigheid, en de vloot naar de Besica-baai gezonden. De onderhandelingen waren nog verre van afgeloopen: zij waren ter naauwernood begonnen; de afstand der onderscheiden hoven maakte vertraging onvermijdelijk. Voor 't overige, steunde het ministerie op het Parlement, als het dit wezenlijk zou moeten inroepen om 's lands waardigheid door krachtbetoon te handhaven. — De gewisselde stukken konden, vooralsnog, niet worden medegedeeld; men wachtte den loop der onderhandelingen nog af.

Deze ministeriële verklaringen beginnen in Engeland maar half te voldoen, daar men er uit opmaakt, dat de onderhandelingen van zeer slependen aard kunnen zijn, en het Rusland welligt maar te doen kan wezen, om tijd te winnen.

Daarenboven ontvangt men vele berigten uit de Vorstendommen, welke alle schijnen te bewijzen dat aan eene spoedige ontruiming niet te denken valt. De Russische bevelhebbers nemen integendeel alle maatregelen, welke op eene bestendiging van de bezetting schijnen te duiden: versterking en voorziening van vestingen, gedurige aanrukking van troepen, opwinding van de bevolking in Russischen geest, enz. Ook zouden uit de Vorstendommen Russische zendelingen tot aan de grenzen van Griekenland zijn afgezonden, om de menigte tegen den Sultan op te zetten. Men kan beseffen dat een en ander in Konstantinopel in hooge mate de verbittering levendig houdt en aan den goeden afloop der zaak weder doet twijfelen.

In Londen en Parijs zijn de fondsen dan ook weder eenigermate gedaald.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Thans is bekend gemaakt het voorloopig verslag der Tweede Kamer, over het wetsontwerp strekkende tot opheffing van beperkende bepalingen, die met opzigt tot den handel en de scheepvaart in den Molukschen Archipel bestaan. Wij ontleenen daaraan den hoofdinhoud.

Algemeen heeft men het hoofddenkbeeld, waarvan de Regering bij deze hare voordragt is uitgegaan, namelijk het beproeven van een middel om de Moluksche eilanden uit hunnen kwijnenden toestand op te beuren en de rampen te lenigen, waardoor zij onlangs geteisterd zijn, niet anders dan kunnen toejuichen. In eene afdeeling echter betreurde men 't, dat de Regering, die tot de erkentenis kwam, dat de verbetering in het lot der bevolking van de Molukkos sedert jaren noodig was, niet eerder deze wet had aangeboden; te meer omdat hare nuttige gevolgen eerst na een lang tijdsverloop zich zullen kunnen doen gevoelen. Men hoopte tevens, dat de Regering nu ook de handen zou slaan aan de regeling van die afzonderlijke onderwerpen, die zulks hoogst noodzakelijk maakten. Als zoodanig noemde men het voorbereiden van de geheele afschaffing der slavernij, zoo al niet in al onze kolonien, dan toch in Nederlandsch Indie; maar in het bijzonder scheen dit langer onhoudbaar voor Banda.

Bij het meer bepaald onderzoek van de strekking der wet, heeft de voorgestelde vrijverklaring zelve der Moluksche havens geene regtstreeksche tegenspraak ontmoet; maar wel hebben verscheidene leden twijfelingen geopperd, of de verwachting der Regering omtrent de uitkomsten van dien maatregel niet te hoog gespannen was, ja zelfs of door dien maatregel het loffelijke doel, om in den kwijnenden en verachtenden toestand der Moluksche eilanden verbetering te brengen, wel, al ware het dan slechts in mindere mate, zou worden bereikt. Naast het stelsel der vrijhavens zal toch, wat Amboina en Banda betreft, dat omtrent de verpligte teelt van bepaalde specerijen en de uitsluitende levering daarvan aan het Gouvernement blijven bestaan. Die specerijen zijn, op de genoemde eilanden nagenoeg de eenige voortbrengselen, welke zij voor den grooten handel opleveren. Wat zal het dus baten, dat in die havens vrijelijk vreemde schepen zullen mogen aankomen, als deze aldaar geenerlei lading zullen kunnen innemen? Men erkent wel, dat de vrijverklaarde havens nu en dan door vreemde schepen, naar Nieuw-Holland, China, Bengalen enz. bestemd, zullen worden aangedaan, en dat vooral ook walvischvaarders daar komen zullen, maar dat binnenloopen zal toch, bij het gemis van allen eigenlijken handel, in den regel geen ander doel hebben dan het innemen van eenige ververschingen. Enkele in de vrijhavens gevestigde neringdoende personen mogen daarvan de voordeelen plukken, de massa der bevolking van de Moluksche eilanden zal er niet door worden gebaat. Tevens maakte men de bedenking, of wel het stelsel der opening van vrijhavens kan zamengaan met het verbod om bepaalde producten anders dan aan het Gouvernement te leveren. Waar zoodanig verbod bestaat, wordt datgene wat eene vrijhaven voornamelijk onderscheidt, namelijk de gelegenheid voor de schepen om in en uit te varen, zonder aan visitatie en andere lastige formaliteiten onderworpen te zijn, zoo goed als vernietigd. Men kon dan ook de vrees niet verbergen, dat de vrijverklaring der beide laatstgenoemde havens in de Molukken evenmin strekken zou om handel en scheepvaart daarheen te lokken, als de vrijverklaring van Riouw gedaan heeft.

In drie afdeelingen is dan ook meer bepaald de vraag behandeld, of de Regering, in het welbegrepen belang der Moluksche eilanden en van de overzeesche bezittingen in 't algemeen, niet het stelsel van verpligte teelt van specerijen en uitsluitende levering daarvan aan het Gouvernement, waar dit stelsel nog bestaat, kon opheffen of ten minste voorbereidende maatregelen tot dien stap nemen? De voor- en tegenstanders ontwikkelden hunne meening in breedvoerige beschouwingen (waarop wij terugkomen); maar hoeveel verschil van gevoelen er ook heerschte, ten slotte vereenigde men zich vrij algemeen in het uiten van het verlangen, om nog nader met de gronden, waarop het gevoelen der Regering omtrent de instandhouding van het stelsel van gedwongene cultuur en verpligte levering op sommige der Molukken steunt, bekend te worden gemaakt. Te gelijk wenschte men eene, zooveel mogelijk volledige en uitgewerkte opgave in cijfers te ontvangen van al de regerings-ontvangsten en baten op elke der Moluksche eilandsgroepen, en van de daarvoor noodige kosten en uitgaven, alles opdat men te beter zou kunnen beoordeelen, op welk geldelijk offer eene verandering van stelsel aldaar zou kunnen te staan komen.

Voorts zijn tot de Regering onderscheidene vragen gerigt, waarvan het volgende de hoofdinhoud is: In hoever de Indische Regering zich als eigenaar van den bodem der Moluksche eilanden of van sommige daarvan beschouwt?

Indien de grond, met uitzondering van de sagobosschen en van hetgeen meer bepaald ten dienste der inboorlingen strekt, als gouvernements-eigendom was aan te merken, vroeg men, of het Indische Bestuur er bezwaar in zou zien, aldaar onbebouwde gronden aan Europeanen voor de specerijenteelt en andere cultures af te staan? Was die grond niet het eigendom van het Indische Gouvernement, dan moest men vragen, of dit Bestuur gedoogen zou, dat Europeanen zich daar landbezit verwierven, door middel van overeenkomsten met de inlandsche Vorsten en hoofden. In de beantwoording dezer vragen stelde men te meer belang, omdat het van zelf spreekt, dat het stelsel der opening van havens op de Molukken te beter vruchten zou dragen, als de cultures zich daar uitbreidden en dus gelegenheid tot den uitvoer van voortbrengselen voor den bijzonderen handel gegeven wierd.

Daar de rijst, voor de behoefte der bevolking van Banda en voor de bezetting van Amboina gevorderd, door het Indische Gouvernement wordt versterkt, heeft men gevraagd, of de prijs, waarvoor die rijst geleverd wordt, in verhouding staat tot dien, waarvoor de particuliere handel ze zou kunnen aanvoeren? Was zulk een aanvoer door bijzondere handelaren denkbaar, eene gelegenheid te meer zou geopend worden, om aan den handel en de scheepvaart in de Molukken eenige levendigheid te schenken.

Naar het oordeel van sommigen zou er meer uitzigt bestaan, dat de te openen vrijhavens op de Molukken van eenig belang wierden, indien van daar handel op het uitgestrekte, maar nog zoo weinig bekende Nieuw Guinea kon worden gedreven. Dit heeft aanleiding gegeven tot de vraag, welke bedoelingen de Regering ten aanzien van Nieuw Guinea heeft, en of van hare zijde de noodige voorzorgen genomen zijn, om de eenmaal daar verkregen souvereiniteitsregten, die thans niet meer door eene bepaalde vestiging op eenig punt der kust worden ondersteund, te handhaven?

Alverder is gevraagd, of het niet wenschelijk zou zijn, een militairen post op een der Aroe-eilanden te plaatsen, ter bescherming der inlanders tegen de aanranding van Boeginezen en Cerammers?

Het heilzame doel der tegenwoordige wet, om den handel op de Molukken te verlevendigen, zal, naar men meent, niet ligt of slechts in geringere mate worden bereikt, als het circulerend medium aldaar zich niet in eenen gezonden toestand bevindt. Men heeft derhalve gevraagd, of ook daar niet anders dan kopergeld en recepissen in omloop zijn?

Eindelijk hebben eenige leden gemeend, eene aanbeveling aan de Regering te moeten rigten, om hare aandacht niet enkel op de stoffelijke, maar ook op de zedelijke belangen van de bevolking der Moluksche eilanden te vestigen. Een groot deel dier bevolking bestaat uit Christenen, en echter valt het niet te ontkennen, dat zij op een zeer lagen trap van beschaving staat. Ongetwijfeld heeft daartoe medegewerkt, dat wel eenigermate voor het godsdienstig onderwijs dezer inlanders wordt zorg gedragen, maar dat het maatschappelijk onderwijs onder hen steeds in hooge mate is verzuimd. Men vraagt, of van regeringswege niet een of ander zou kunnen worden gedaan om daarin verbetering te brengen, en of daarin het middel niet zou gelegen zijn, om deze inlanders langzamerhand tot eenen trap van beschaving op te leiden bij het bestaan waarvan de hinderpalen, die aan het opheffen van het stelsel van verpligte cultuur nog in den weg schijnen te staan, van zelf zouden vervallen?

De tekst van het wetsontwerp heeft almede tot eenige bedenkingen van ondergeschikt gewigt aanleiding gegeven. Zoo heeft men gevraagd of het aantal der te openen vrijhavens niet nog eenigermate zou kunnen worden uitgebreid, en of niet met name Saparoewa daaronder zou kunnen worden begrepen? Ook hebben enkele leden gevraagd, of gelijke maatregel niet ook buiten de Molukken hier en daar met goed gevolg zou kunnen worden toegepast, zoo als bijv. met opzigt tot Timor Koepang?

Nog heeft men gevraagd, welken invloed de tegenwoordige wet met opzigt tot de kustvaart in Nederlandsch Indie hebben zal, met name of na het in werking komen der wet, een schip onder vreemde vlag een deel zijner lading te Batavia zou kunnen lossen, en dan het overige dier lading bijv, te Amboina invoeren, zonder daar aan de heffing van eenige inkomende of uitgaande regten, tonnegelden enz. onderworpen te zijn?

's Gravenhage, 25 Julij.

Z. M. heeft aan mr. G. Schimmelpenninck Janszoon, lid van het provinciaal geregtshof in Noordholland en van den raad van Amsterdam, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van de poolster van Zweden, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken.

—

Bij besluit van den 23 dezer, is tot luitenant-kolonel, kommandant der dienstdoende schutterij te 's Gravenhage benoemd C. D. Heldewier, thans majoor bij dezelfde schutterij.

—

Z. M. heeft op verzoek, met 30 September e. k. eervol ontslag verleend aan C. Weggeman Guldemont, als kantonregter te Schoonhoven, en aan H. M. Ahlé, als Griffier bij het kantongeregt te Helder, behoudens hunne aanspraak op pensioen.

—

Z. M. heeft benoemd tot regter plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Leeuwarden, mr. W. Winterswijk Kutsch, advocaat aldaar; tot griffier bij het kantongeregt te Schiedam, mr. P. Post Uiterweer, advocaat aldaar; tot advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noordholland, mr. F. F. Karseboom, thans substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam, en tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven, mr. P. J. A. Smitz, advocaat aldaar.

Ten gevolge van eene bijkans onvergeeflijke drukfeil in het berigt, dat wij in ons jongste n° plaatsten, betrekkelijk het verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, is de zin storend geworden. Wij herhalen thans dit berigt, behoorlijk gerectificeerd.

„Met belangstelling ziet men het verslag van de commissie van rapporteurs over de wet, regelende het toezigt van de kerkgenootschappen te gemoet. Ofschoon het stelsel van zelfstandige rapporteurs door de Kamer verlaten is, hangt het echter van de rapporteurs af, of zulke gevoelens en meeningen, die door slechts enkele leden te berde zijn gebragt, al dan niet in het verslag zullen worden opgenomen. Wij verheugen ons daarom, dat in deze commissie van rapporteurs mannen door de Kamer gekozen zijn, als de heeren SLOET TOT OLDHUIS en WESTERHOF, wier verdraagzane zin en onpartijdigheid algemeen bekend zijn, en ofschoon zij door iemand als de heer GROEN, die in toenemende verwarring van Kerk en Staat een toenemend voordeel voor zijne secte te gemoet ziet, en door de heeren WINTGENS en DE BRAAUW, die beiden nog carrière moeten maken, en eenen ultra-monarchalen hyper-protestantsche tint laten doorschemeren, op vele punten zullen overstemd worden, zoo is hunne tegenwoordigheid in die commissie toch op zich zelve een waarborg, dat het verslag niet in dien geest van onverdraagzaamheid opgesteld worde, dat het Nederlandsche volk, als de gekunstelde bisschopskoorts zal hebben uitgewoed, en de Protestanten tot nadenken zullen komen zich daarover zou moeten schamen. Naar wij wel onderrigt zijn, moet de uitslag der beraadslagingen in de afdeelingen in dien geest uitgevallen zijn, dat wel is waar een groot gedeelte van de leden, en voornamelijk van hen, die door den invloed der Predikanten gekozen zijn, in het algemeen *eene* wet verlangen; maar dat *de voorgedragen wet door de groote meerderheid in al hare bepalingen als ten eenen male onaaannemelijk wordt afgekeurd.*"

Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft aangenomen de schilderij, voorstellende de schipbreuk van de *Pegno d' amicizia* te Hellevoetsluis, hem door onzen verdienstelijken zeeschilder *Pleijzier* aangeboden. Naar men verneemt, heeft Z. M. dezen kunstenaar een ring van groote waarde, met edelgesteenten omzet, doen toekomen.

De heer *Lightevelt*, minister der zaken voor de R. K. eeredienst, is den 11 dezer te Civita-Vecchia aangekomen, om zich van dáár naar Rome te begeven. De jongste nota der Nederl. Regering aan den Heiligen Stoel betrekkelijk de reorganisatie van het R. K. kerkgenootschap hier te lande, is bereids aan den Paus aangeboden.

Gister avond arriveerde te Rotterdam per spoortrein van $7\frac{1}{2}$ ure H. M. de Koningin met H. D. jongsten zoon en gevolg, ten einde zich aan boord van de stoomboot *Stolzenfels*, toebehoorende aan de Nedl. Stoomboot-Maatschappij te begeven. Ten 8 ure vertrok de boot, ten einde de reis onmiddellijk tot Mainz door te zetten, van waar H. M. naar Interlaken (Zwitserland) vertrekt.

De zaakgelastigde van de Vereenigde Staten bij ons Hof, de heer George Folsom, is, van zijn uitstapje naar het Noorden, in deze residentie teruggekeerd.

Naar men verneemt is het onderstaand adres, dat wegens zijnen waren en zuiver Evangelischen zin, aller aandacht verdient, in de provincie Groningen in omloop; wij verwachten en hopen, dat hetzelve in alle gemeenten, zoowel in als buiten deze provincie, vele onderteekenaren zal vinden, in weêrwil van de kortheid van den tijd, waaraan men gebonden is.

AAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL,

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, leden der Hervormde kerk te ...., provincie Groningen:

Dat zij ernstige en gemoedelijke bezwaren tegen het voorgedragen wets-ontwerp, tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen hebben, die zij zich verpligt achten ter kennis van onze volksvertegenwoordigers te brengen.

Zij vermeenen toch, dat het Protestantisme alleen zijn kracht en steun moet zoeken in de waarheid zijner leer, in de eenvoudigheid zijner eeredienst, en in het christelijk en deugdzaam leven van deszelfs belijders.

Zij beschouwen allen anderen steun daarbuiten als valsch en bedriegelijk, en wel ver van eenigen den minsten waarborg in de voorgestelde wet, tot behoud en zekerheid van het Protestantisme te vinden, achten zij haar daarvoor onteerend, omdat zij een schijn van zwakheid van het protestantsch geloof verraadt.

Zij achten wijders, dat hier een gevaarlijke stap van inmenging van het openbaar wereldsch gezag in kerkelijke zaken, ook in die der protestantsche kerk, gedaan wordt, die vroeg of laat tot verdere inmenging en staatsberoering leiden zal.

Zij beschouwen eindelijk deze wet, als meer bepaaldelijk tegen hunne R. Catholieke landgenooten gerigt, en zien uit de aanneming van dezelve, eene wijde klove tusschen de twee groote kerkgenootschappen in den Staat te gemoet, daargelaten, dat de protestantsche verdraagzaamheid weinig te beteekenen zou hebben, als zij zich door eene bloote allocutie van het R. Catholiek opperhoofd te Rome liet schokken. Redenen, waarom adressanten de Tweede Kamer der Staten-Generaal met de bede naderen:

Om door eene afkeurende stem te verhinderen, dat bovengenoemd wets-voorstel tot eene wet van den Staat verheven worde.

Hetwelk doende. (*Noord-Nederlander*)

De gemeenteraad van Amersfoort heeft in zijne zitting van den 21sten besloten, de latijnsche scholen aldaar op den tegenwoordigen voet te laten, zoodat de vacant zijnde betrekkingen van conrector en van lector in de wiskunde enz. zullen worden vervuld.

Verder is een voorstel tot oprigting van een instituut kost- en dagschool aangehouden, met opdragt aan burgemeester en wethouders om deze zaak voor te bereiden en ter gelegener tijd dienaangaande een nader voorstel aan den raad te doen.

De gemeenteraad van Naaldwijk heeft besloten, dat aldaar zullen worden gehouden, behalve de gewone en bestaande kermis of jaarmarkten, zes vrije veemarkten, te weten: twee op de twee laatste woensdagen in de maand April; twee op de twee laatste woensdagen in de maand October; en twee op de twee eerste woensdagen in de maand November van ieder jaar; terwijl alle thans aldaar bestaande vee- en paardenmarkten bij dat besluit worden afgeschaft.

Men verneemt, dat bij kon. besluit van 28 Junij jl., n°. 53, aan de heeren B. J. Simons en C°, te dezer stede, een octrooi voor den tijd van vijf jaren is verleend op de invoering in dit Rijk van eene verbeterde wijze, om glacé-handschoenen machinaal te fabriceren. Deze uitvinding is voor onze nationale nijverheid werkelijk van veel belang; omdat er jaarlijks aanzienlijke sommen voor het buitenlandsch fabricaat worden besteed, terwijl nu het vooruitzigt is geopend, dat vele nijvere handen, in dit land zelf, door deze uitvinding een ruim middel van bestaan zullen erlangen.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Memel is die haven, gedurende het eerste halfjaar van 1853, bezocht door 17 Nederlandsche schepen, metende 840 Nederlandsche lasten, van deze schepen vertrokken: naar Antwerpen 2 met deelen; naar Harlingen 2 met klaphout; naar Londen 2 met staven; naar Hamburg 1 met lompen; naar Groningen 1 met klaphout; naar Hull 2 met lijnzaad en 1 met lijnkoeken; naar Brussel 2 met deelen; naar de Lemmer 1 met klaphout; naar de Weser 1 met deelen; en naar de oostkust van Engeland 1 met lijnkoeken.

Volgens eene mededeeling van Z. M. consul te Danzig, van 15 dezer, heeft bij het zeer koude voorjaar de rogge voornamelijk geleden, en verwacht men daarvan schraal gewas; daarentegen is de laatste regen voor de tarwe zeer voordeelig geweest, en bij gunstige weêrgesteldheid kan deze een goeden oogst opleveren. Van gerst, haver en erwten schijnt geen overvloedige oogst te wachten; maar die van kool- en raapzaad zal, blijft het weder gunstig, nog al redelijk uitvallen, zoo ook die van aardappelen, welk gewas goed staat.

De hooge prijzen waren oorzaak, dat het buitenland gedurende de eerste maanden van het jaar geene granen heeft ontboden uit Danzig; doch sedert de laatste vijf of zes weken is er weêr kooplust voor Engeland, waarheen alleen in Junij ongeveer 5600 lasten tarwe zijn verzonden; naar Nederland bepaalden de verzendingen zich tot de behoefte en bedroegen tot op den 15den dezer ongeveer 1400 lasten tarwe.

Uit Polen was op die dagteekening omstreeks 10,000 lasten, doch uit het binnenland weinig tarwe ontvangen. Rogge is uit Polen zeer weinig aangevoerd, waardoor de prijzen te Danzig zoo hoog bleven.

De voorraad granen bedroeg op 30 Junij jl. van tarwe 14,000 lasten; van Rogge 800 l.; van gerst 50 l.; van haver 100 l.; van erwten 30 l.; van lijnzaad 150 l.

De uitvoer bedroeg gedurende de eerste zes maanden van dit jaar: 11,740 lasten tarwe; 370 l. rogge; 59 l. erwten, 86 l. lijnzaad; en 295 l. raapzaad; van deze hoeveelheden werden 1890 lasten tarwe naar Nederland verzonden (hetgeen eene vermindering daarstelt van 1938 lasten in vergelijking met de eerste zes maanden van 1852) en verder 58 l. raapzaad. Behalve 9 last tarwe naar Noorwegen, werd de geheel overige hoeveelheid van dat gewas, namelijk 10,341 last naar Engeland verzonden.

De prijzen bedroegen op 30 Junij jl. per last, voor tarwe 170 Rsd.; voor rogge 120; voor gerst 85; voor haver 65; voor erwten 125; voor lijnzaad 135; en voor raapzaad 160 Rsd.

De aanvraag naar hout duurt voort, niettegenstaande de koopwaarde circa 25 per cent hooger en de vrachten bijna dubbel zoo hoog zijn als in 1852. Niet alleen is de te Danzig van den vorigen herfst aanwezige voorraad reeds verzonden; maar het grootste gedeelte der nieuwe toevoeren is op levering, tot hooge prijzen, naar het buitenland verkocht. Naar Nederland werd echter, behalve eenige schepen met spoorhout, slechts weinig verzonden.

Gedurende het eerste half jaar van 1853 zijn te Danzig 557 schepen binnengekomen en 463 uitgezeild. Er kwamen slechts 66 Nederlandsche schepen aan, en vertrokken er 44. In de eerste helft van 1852 waren er 145 Nederlandsche schepen binnengekomen: dat is 79 meer; ofschoon dit eene aanmerkelijke vermindering is, bewijst het niet dat de Nederlandsche scheepvaart in het algemeen afneemt. De oorzaak ligt alleen in de vrije scheepvaartwetten; de meeste schepen hebben verre reizen ondernomen, waarvan zij nog niet zijn teruggekeerd.

De vrachten zijn voor de reederijen voordeelig, bedragende dezelve naar Nederlandsche havens *f* 24 à *f* 28 per last voor granen en *f* 18 à *f* 24 per last voor hout.

Van de uitgezeilde 44 Nederlandsche schepen vertrokken er 42 naar Nerlandsche havens: de overige hebben hout- en graanvrachten naar vreemde havens aangenomen.

STAAT van het vervoer van goederen, langs het kantoor van Rhijnvaart te Lobith, gedurende de eerste zes maanden van 1853, in vergelijking der eerste zes maanden van 1852.

Vrijstelling. Centenaars.	1/10 regt. Centenaars.	1/4 regt. Centenaars.	% regt. Centenaars.	Hout. Centenaars.	Totaal.
Opgevoerd 1852.					
75,899	29,592	1,818,258	1,482,754	„	3,406,503
Opgevoerd 1853.					
40,493	21,735	893,221	1,157,648	„	2,113,097
Afgevoerd 1852.					
380,171	1,674,946	115,579	569,500	162,717	2,902,913
Afgevoerd 1853.					
751,471	1,796,646	238,376	462,126	217,161	3,465,780

STAAT der goederen uit de onderstaande Rhijnhavens en verschillende plaatsen uitgevoerd en van Belgie doorgevoerd, gedurende de zes eerste maanden van 1853.

Amsterdam.	885,055
Rotterdam.	1,221,527
Dordrecht.	62,518
Diverse binnenhavens.	261,976
Belgie in overlading.	16,469
„ „ regtstreeksche doorvaart.	165,552
	2,113,097

UITSLAG DER VERKIEZING VAN LEDEN DER GEMEENTERADEN.

(*Vervolg.*)

Leeuwarden, Herkozen de heeren: mr. D. Wiersma; mr. S. W. Promp en mr. Jan van der Veen. Herstemming voor nog drie leden.

Bolsward. Herkozen de heeren: J. Bouma en mr. B. J. de Kok. Herstemming voor nog één lid.

Dockum. Herkozen de heeren: O. Goslings; R. Sinia en F. Klaver. Herstemming voor nog één lid.

Franeker. Herkozen de heeren: mr. A. Telting, en J. Jellema Dzn. Herstemming voor nog twee leden.

Harlingen. Herkozen de heeren: C. Harmens; H. R. Snijder en J. F. Hoekstra. Herstemming voor nog één lid.

Voor de buitengewone vacature: Herstemming tusschen de heeren Jan Fontein, en J. Foekens.

Hindeloopen. Herkozen de heeren: S. O. Roosjen en A. J. Kat.

Sloten. Herkozen de heer; S. H. Visser. Herstemming voor nog één lid.

Sneek. Herkozen de heeren: A. W. Stam; mr. B. S. Stienstra; S. ten Cate Bz.; mr. I. H. de Sitter en Is. Wouters.

Stavoren. Herkozen de heeren: S. G. Siedzesz en F. D. Tiemstra.

Workum. Herkozen de heeren: J. R. Visser; S. de Jong en T. A. Visser. Herstemming voor nog één lid.

IJlst. Herkozen de heeren: G. ten Cate en A. J. Tijsma.

Achtkarspelen. Gekozen de heeren: J. A. de Kloosterman; D. L. Gorter; O. M. Vries en G. R. Sijtsma (oud-leden.)

Ængwirden. Herkozen de heeren: H. W. de Oude; K. H. Mast en G. H. Otter.

Ameland. Hekozen de heeren: P. J. Kat en J. S. Tromp.

Baarderadeel. Herkozen de heeren: T. R. Wijnia; S. S. Douma; en S. R. Kamstra. Herstemming voor nog één lid.

Barradeel. Herkozen de heeren: D. J. Brouwer en P. J. W. Knoll. Herstemming voor nog twee leden.

Het Bildt. Herkozen de heeren: O. B. Oeberius; A. B. Wassenaar; T. R. de Jong en S. J. Oostringa.

Dantumadeel. Gekozen de heeren: R. J. Woude (oud-lid.); J. P. Zuidema en J. P. Hania. Herstemming voor nog één lid.

Doniawerstal. Gekozen de heeren: O. W. Oenema (oud-lid). en T. W. van der Leij. Herstemming voor nog één lid.

Ferwerderadeel. Herkozen de heeren: J. F. Galema en R. J. van der Leij. Herstemming voor nog twee leden.

Franekeradeel. Gekozen de heeren: Jhr. U. J. Heerma van Beijma thoe Kingma; Jan Huidekoper en J. S. Alma. Herstemming voor nog één lid.

Hemelumer oldephaert en Nooodwolde. Herkozen de heeren: R. B. Bouma en I. W. Zijpp. Herstemming voor één lid

Ter vervanging van den heer E. R. baron van Asbeck die heeft bedankt: Herstemming.

Ter vervanging van den heer P. J. Swart die heeft bedankt: Herstemming.

Hennaarderadeel. Herkozen de heeren: A. S. IJpma en J. P. Eringa. Herstemming voor nog één lid.

Idaarderadeel. Herkozen de heeren: Mr. C. Bergsma; H. A. Waterna; D. J. Fokma en G. IJ. Dorhout.

Leewaarderadeel. Herkozen de heeren: J. P. de Vries; N. R. Dijkstra; D. T. Roorda en J. T. Hiemstra. Herstemming voor nog één lid.

Ter vervanging van den heer D. J. Deinema die heeft bedankt: Herstemming.

Lemsterland. Herkozen de heeren: A. M. Klijnsma en K. K. Koopmans. Herstemming voor nog één lid.

Menaldumadeel. Herkozen de heeren: P. G. Sinnema; K. J. Kalma; K. E. Jepma en N. J. Kuperus.

Oostdongeradeel. Herkozen de heeren: P. Helder; P. K. Bakker; J. H. Meinsma en E. J. Meindersma.

Ooststellingwerf. Herkozen de heeren: B. Prakken (oud-lid.) J. J. van Weperen en F. H. Klooster (oud-lid.) Herstemming voor nog één lid.

Opsterland. Gekozen de heeren: P. Steensma; H. J. Brouwer; en B. H. van Zwal. Herstemming voor nog twee leden.

Rauwerderhem. Herkozen de heeren: H. J. Oosterhoff en H. B. de Haan.

Schoterland. Verkozen de heeren: J. G. Gerritsen, E. van Driesum Sz., H. Tuijmelaar K. S. Heida en H. H. Veenbaas.

Smallingerland. Herkozen de heeren: H. N. Sietzema; L. W. Brandsma en P. K. Pel. Herstemming voor één lid.

Tietjerksteradeel. Verkozen de heeren: Mr. C. F. F. Rinia van Nauta; G. W. Rietsma; A. J. de Boer en A. A. de Bour (de drie laatste oud-leden).

Utingeradeel. Herkozen de heeren: R. H. Watzema; S. H. Rijlkema en I. P. Boetje.

Westdongeradeel. Herkozen de heeren: A. D. Bosch. J. R. Beetsma te Nes en P. H. Mokma. Herstemming voor nog één lid.

Weststellingwerf. Herkozen de heeren: M. J. Schreur; P. T. Woudsma, K. A. Mulder; J. Sickenga en H. S. de Vries.

Wonseradeel. Herkozen de heeren: J. Tacoma; J. Kingma; U. Rijpma en B. IJetsinga.

Wijmbritseradeel. Herkozen de heeren: R. J. Veldhuis; H. L. Nauta; P. S. Wiersma en A. S. Attema.

Voor de buitengewone vacature in plaats van den heer T. J. Rudolphi overleden: Herstemming.

Ambt Hardenberg. Herkozen de heeren: J. H. baron van Ittersum; K. P. Datema; K. Vinke en Js. Schrotenboer.

Ankeveen. Herkozen de heeren: H. van der Pauw en J. Mijer.

Borgcapelle. Herkozen de heeren: G. Verstraaten en P. A. Truijman.

Dalfsen. Gekozen de heeren: F. H. baron Mulert; H. J. Snel en J. M. Wentzel, Herstemming voor nog één lid.

Govile. Herkozen de heeren: J. van Gorp en Snels.

Hardenbergh. Herkozen de heer C. J. van Riemsdijk. Herstemming voos nog één lid.

Hontenisse. Herkozen de heeren: P. A. van Dorselaar; F. Buijsrogge en P. Bogaart.

Zaandam. Herkozen de heeren: Mr. H. J. Smit; J. C van Weesem; R. de Vries; P. Poel en J. Dozij.

Zutphen. Gekozen de heeren: G. P. C. baron van Heeckeren; jhr. H. A. D. Coenen; mr. R. W. Tadema; Mr. H. J. Thooft (oud-leden); mr. F. S. Op ten Noort en H. D. Mispelblom Beijer.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Ik behoor tot een der honderde, buiten de residentie woonachtige personen, die zich Zaturdag jl. hebben laten verleiden, naar Scheveningen te gaan, om de „*verlichting*" en het „*vuurwerk*" te gaan zien, die met zoo veel ophef door „*Burgemeester en Wethouders*" werden aangekondigd. Ik behoor tot die honderde buitenlieden, die met duizende Hagenaars tevens, tot bijkans middernacht zijn gebleven aan het strand der zee, om dan toch eindelijk eens het aangekondigde „*grootsche schouwspel*" te zien.

Maar ijdel was mijne verwachting. Het eene blaauwe lichtje verving het andere roode; het eene mislukte vuurpijltje verving het andere: en toch was dat de „verlichting" en het „vuurwerk", die beide met Fransche winderigheid waren beloofd!

Is het niet schande, dat „Burgemeester en Wethouders" op die wijze de ingezetenen en duizende bewoners van naburige gemeenten mystificeren? Zou het publiek, dat door een goochelaar of een vuurwerkmaker op die wijze werd bedot, niet luide klagten aanheffen? Ik althans vermeen, dat het geheele publiek op eene weinig betamelijke wijze is om den tuin geleid; en dat zoodanige handelwijs aantoont, hoe weinig achting Burgemeester en Wethouders der stad 's Gravenhage schijnen te hebben voor dat publiek.

Ik hoop, dat UEd. dit regtmatig protest in Uw blad wel zult willen opnemen, opdat, indien Burgemeester en Wethouders der residentie voornemens mogten zijn andermaal het publiek met een April-grap te verrassen, dat publiek gewaarschuwd zij, om zelfs aan officieële programma's geen geloof te slaan. Als de residentie het geld van andere steden tot zich lokken wil, dan moet zij er iets anders voor doen, dan de menschen beet nemen.

24 Julij 1853. *Een beleedigde buitenman,*

uit naam van honderde beleedigden

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 25 Julij 1853.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63¾ 13/16	*Hope* 1798/1816	5	108¾ 7/8
Dito Certificat. .	3	76 13/16	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito . .	4	95 5/8 15/16	Cert. 1831/1833	5	98⅛
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	4½	100 ⅛
Amort. Syndic.	3½	94 5/8	Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz* .	4	92⅛
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	2½		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	2½		Certific. dito. .	6	
Frankrijk.					
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	23 3/16	Obligatiën . . .	4	85 5/8 ⅛
Dito Buitenl. .	3	47 13/16	**Oostenrijk.**		
D°. Binnenl. ⁶/m.	3	43⅛			
Bew. Sp. Com.		6 1/16 3/16 ⅛	Metalliek . . .	5	82 5/16 7/16
Amort. Schuld. .			Dito bet. Amst.	5	94½
Portugal.			Dito letter B. .	5	94½
Londen	5	31½	Dito 1847 . . .	2½	42⅜
Dito dito. . . .	4	38 7/16 9/16	Dito 1851/1852	2½	42¼ 5/16

Polen, loten fl. 600 161; Oostenrijk 4 pct. 71¼; Mexic., te Londen, 3 pct. 26 7/16; dito Onb. 26 5/16; Gren. Uitg. 9¼.

De markt leverde heden in handel noch variatie iets belangrijks op. Van Holl. fondsen waren alleenlijk 4 pct. na eene neiging van verderen vooruitgang, iets flaauwer en van buitenl. waren Spaansche coupons bewijzen met veel koopers hooger te plaatsen, terwijl de overige soorten alle nagenoeg als Zaturdag sluiten.

Per Telegraaph.

LONDEN, Maandag 25 Julij. Consols op tijd 98½; Mexico nieuwe 3 pct. 26¾; Peru, nieuwe 4½ pct. 84; Portugal 4 pct. 40 ex. coupons; Spanje 3 pct. buitenl. 46½; dito 1 pct 23¼; dito certific. 6 ⅛; Passive 5¼; Rusland 4½ pct. 100¾, 5 pct. 118½ Sardinië 5 pct. 95¾.

Beurs vast met geanimeerden handel.

PARIJS, Maandag 25 Julij. Fr. rente 4½ pct. 103 dito 3 pct. 77.85; Spanje binn. 3 pct. 42¾; dito nieuwe 1 pct. 22¾; Belgie 4½ pct. 98½; Russen 4½ pct. 99; Piemont 5 pct. 96.50; N. Metall. 5 pct. 95¼.

MADRID, 21 Julij. Spanje binn. 3 pct. 43⅜; dito nieuwe 1 pct. 23¼; Certificaten 3½.